

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U ZAGREBU
Trg Nikole Šubića Zrinskog 5

84

OPĆINSKI SUD U NOVOM ZAGREBU	
1 PRIMLJENO	
neposr. poštom	29 -01- 2018
u	prim. SPIS
pristojba	kn

Poslovni broj 46 Gž-4235/17-3

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Zagrebu kao sud drugog stupnja, po sutkinji toga suda Vlasti Horvat Mataić, sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Antuna Vrdoljaka iz Zagreba, ~~.....~~, zastupanog po punomoćniku Franu Olujiću odvjetniku iz Zagreba, Marulićev trg 2, protiv tuženika Ive Goldsteina iz Zagreba, ~~.....~~, ~~.....~~, zastupanog po punomoćniku Emilu Havkiću, odvjetniku iz Zagreba, Ružmarinka 31/II, radi naknade štete, odlučujući o žalbama stranaka protiv presude Općinskog suda u Novom Zagrebu posl. br. Pn-351/15-17 od 27. siječnja 2017., dana 16. siječnja 2018.,

presudio je

I. Odbija se žalba tuženika kao neosnovana te se potvrđuje presuda Općinskog suda u Novom Zagrebu posl. br. Pn-351/15-17 od 27. siječnja 2017., u pobijanom dijelu pod stavkom I., III. te u točki IV. izreke u dijelu u kojem je odbijen zahtjev tuženika za naknadu troškova parničnog postupka.

II. Uvažava se žalba tužitelja kao osnovana, preinačuje se navedena presuda u pobijanom dijelu pod stavkom II. i u dijelu točke IV. izreke u kojem je odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka i sudi:

1. Nalaže se tuženiku isplatiti tužitelju daljnji iznos od 15.000,00 kn sa zateznim kamatama tekućim od 7. prosinca 2010. do isplate u visini obračunatoj za razdoblje do 31. srpnja 2015. za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a za razdoblje od 1. kolovoza 2015. do isplate u visini obračunatoj za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, u roku od 15 dana.

2. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju trošak parničnog postupka od 7.525,00 kn sa zateznim kamatama tekućim od 27. siječnja 2017. do isplate u visini obračunatoj za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, u roku od 15 dana.

III. Nalaže se tuženiku naknaditi tužitelju trošak sastava žalbe od 1.562,50 kn u roku **dana.**

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom:

- u stavku I. izreke, naloženo je tuženiku platiti tužitelju 15.000,00 kn sa pripadajućim i u izreci presude određenim zateznim kamatama tekućim od 7. prosinca 2010. pa do isplate,
- u stavku II. izreke, odbijen je tužbeni zahtjev za iznos od 15.000,00 kn sa pripadajućim zateznim kamatama kao neosnovan,
- u stavku III. izreke, naloženo je tuženiku naknaditi tužitelju trošak parničnog postupka od 4.087,50 kn sa pripadajućim i u izreci presude određenim zateznim kamatama tekućim od 27. siječnja 2017. pa do isplate,
- u stavku IV. izreke, odbijen je zahtjev **tužitelja za naknadom parničnog troška preko** dosuđenog iznosa i zahtjev tuženika za naknadom **parničnog troška u cijelosti.**

Protiv dijela navedene presude pod **stavkom I., III. i IV.** izreke u dijelu u kojem je odbijen zahtjev tuženika za naknadu troškova **parničnog postupka** žali se tuženik zbog žalbenih razloga propisanih odredbom čl. 353. st. 1. toč. 2. i 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj: 53/91, 91/92, 112/99, **88/01**, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 i **89/14 – u daljnjem tekstu ZPP**). Predlaže pobijanu presudu preinačiti u smislu žalbenih **navoda, a** podredno ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Protiv dijela te presude pod **stavkom II. i IV.** izreke u dijelu u kojem je odbijen zahtjev tužitelja za naknadu troškova **parničnog postupka** žali se tužitelj zbog svih žalbenih razloga propisanih odredbom čl. 353. st. 1. toč. 1.-3. ZPP-a, predlažući da se ista preinači u smislu žalbenih navoda, a **podredno ukinu i predmet vrati** prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Traži trošak žalbe.

Odgovori na žalbe nisu **podneseni.**

Žalba tuženika nije **osnovana.**

Žalba tužitelja je **osnovana.**

Ispitujući pobijanu **presudu** kao i postupak koji joj je prethodio utvrđeno je da nisu počinjene bitne **povrede odredaba** parničnog postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti sukladno **odredbi čl. 365. st. 2. ZPP-a**, a naročito ne ona iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, na koju **tužitelj ukazuje** u žalbi, jer je izreka presude je razumljiva, ne proturječi sama sebi odnosno **razlozima presude**, sadrži jasne i neproturječne razloge o odlučnim činjenicama, a ne postoji niti **proturječnost** između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava ili zapisnika o iskazima danim u postupku i samih tih isprava ili zapisnika pa stoga pobijanu **presuda nema** nedostataka zbog kojih se ne može ispitati. Kako žalitelj izrijekom ne navodi u čemu **drugom** bi se sastojala neka druga bitna povreda odredaba parničnog postupka, **to ne nije** ostvario žalbeni razlog bitne povrede odredaba parničnog postupka.

Prvostupanjski sud je ocijenio za odluku o predmetu spora odlučan provedeni dokaz, kao i sve dokaze zajedno, i to u smislu odredbe čl. 8. ZPP-a, pa nije učinjena ni bitna povreda odredba parničnog postupka iz čl. 354. st. 1. ZPP-a, na koju se opisno ukazuje u žalbi. Time što utvrđene činjenice i provedene dokaze prvostupanjski sud nije tumačio u skladu sa stavom tuženika nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka na koju tuženik ukazuje.

Naime, sud odlučuje koje će činjenice uzeti kao dokazane prema svom uvjerenju i na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, a i na temelju rezultata cjelokupnog postupka (čl. 8. ZPP). Prema odredbi iz čl. 220. st. 1. i 2. ZPP-a dokazivanje obuhvaća činjenice koje su važne za donošenje odluke i sud odlučuje o tome koje će od predloženih dokaza izvesti radi utvrđenja odlučnih činjenica. Prvostupanjski sud je postupajući u skladu s citiranim odredbama proveo dokaze koje je ocijenio važnim za donošenje odluke u ovom konkretnom predmetu pri čemu je analizirao provedene priložene isprave, iskaze stranaka i drugu dokumentaciju koja prileži spisu i utvrdio sve činjenice odlučne za ovaj spor.

Predmet spora je zahtjev tužitelja prema tuženiku radi naknade štete koju potražuje od tuženika kao autora članka u tjedniku "Globus" zbog povrede prava osobnosti na čast i ugled zbog netočnih i uvredljivih informacija o tužitelju prilikom komentiranja dokumentarnog filma u režiji tužitelja o Josipu Brozu Titu prikazanog na HRT-u u iznosu od 30.000,00 kn.

Sud prvog stupnja utvrdio je sve potrebne činjenice za donošenje pravilne i zakonite odluke u ovom predmetu, a naročito odlučne:

-da je na HRT-u prikazan dokumentarni film u režiji tužitelja o Josipu Brozu Titu u 10 nastavaka, u kojem su obrađene teme koje su kontraverzne i koje su predmet polemika između povjesničara i inače u široj i užoj javnosti,

-da je u tjedniku "Globus" od 16. travnja 2010. objavljena recenzija tuženika, redovnog profesora Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – javno poznatog povjesničara i dobitnika brojnih nagrada u području znanosti, vezana uz 2. i 3. epizodu navedenog dokumentarnog filma s naslovom "Tonči, za ovakav uradak o Titu srušio bih vas na ispitu iz povijesti" s podnaslovom "Dokumentarna serija bez dokumenata" i podnaslovom "Najveća sramota HTV-a",

-da je u recenziji navedeno o 2. i 3. epizodi "može napisati malo dobrog, jer su napisani kao navodna povijesna istina, a s tog stajališta sadrže obilje proizvoljnih pristranosti i povijesnih netočnosti", ... "3. epizoda katastrofa", ... "Osnovna je greška-ako je uopće greška (a ne smišljena koncepcija) da jedini kazivači o tom osjetljivom razdoblju budu Silvin Eiltz i Pero Simić" ... "Kada sam prije tri tjedna komentirao prvu epizodu Vrdoljakova dokumentarca, sugerirao sam vam da i dalje gledate seriju. No druga i, pogotovo, treća epizoda, pokolebale su me. Da mi je Vrdoljak s ovakvim uratkom kao student došao na ispit, zamolio bih ga da dođe za mjesec dana, s naputkom "Sljedeći put dođite s pričom za koju imate dokaze, jer ovo što ste donijeli uglavnom su netočnosti i proizvoljnosti". Šteta što se tako nije postavio i HRT, pa umjesto najavljene priče o Titu, ne bismo dobili dvije epizode nedokazivih i proizvoljnih političko-povijesnih optužnica protiv Tita",.

-da iako postoje određene primjedbe na informacije objavljene u serijalu, u globalu predmetni dokumentarni film je prilično "korektan", jer nisu prikazane neke grube neistine koje bi lažno prikazivale povijest ili insinuirale neke događaje koji se nisu dogodili ili o kojima se nije raspravljalo, a Silvin Eiltz i Pero Simić, koji su davali određena osebujna

utvrđenja, iako po struci nisu povjesničari, objavili su veći broj radova iz tematike II. svjetskog rata u kojima su se koristili podacima koje su sveobuhvatno obradili,

-da je tuženik sam napisao tekst koji je u članku objavljen malim slovima, dok je sva stručna redakcijska oprema u tekstu napravljena od strane uredništva,

-da se tužitelj nakon objavljenog članka osjećao loše, frustrirano, da ga je uzrujalo što ga ljudi ispituju o tome, jer je navedeni tekst doživio kao osobnu kritiku, a ne recenziju filma, a prikazan je kao osoba koja ne poznaje osnovne povijesne činjenice i kao redatelj koji ne radi svoj posao na stručan i temeljit način, dok mu se tuženik u tekstu obraća "s visoka", naziva ga Tonči, unatoč tome što je on osoba starija od tuženika, koja u javnosti uživa određeni ugled.

Na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud zaključuje da je tuženik "kompromitirao tužitelja, prikazao ga kao nestručnu osobu koja činjenice ne prikazuje objektivno već iskrivljuje povijest kako bi nametnula određenu političku ideologiju", time da za dijelove teksta koji su predmet novinarskog uređivanja odgovara nakladnik, pa ocjenjuje da je tuženik odgovoran za štetu primjenom odredbe čl. 1045. st. 1. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj: 35/05 i 41/08 – dalje: ZOO) do koje je došlo povredom prava osobnosti i to povredom prava osobnosti tužitelja časti i ugleda. Nadalje ocjenjuje kako dodatnu težinu i značaj šteti nanesenoj tužitelju daje osobito činjenica autoriteta i funkcija tuženika, a navedena uvreda izrečena je u medijima čime je ipak postala dostupna široj javnosti, slijedom čega dosuđuje pravičnu naknadu od 15.000,00 kn na temelju odredbe čl. 1100. st. 1. ZOO-a.

Tako utvrđeno činjenično stanje prihvaća i ovaj sud jer s potrebnom sigurnošću proizlazi iz rezultata postignutih raspravljanjem i jer ga žalitelj svojim žalbenim navodima nije uspio dovesti u sumnju.

Prema odredbi čl. 19. st. 1. ZOO-a propisano je da svaka fizička i pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti pod pretpostavkama utvrđenim zakonom. Prema st. 2. istog čl. pod pravima osobnosti u smislu ovoga zakona razumijevaju se pravo na život, tjelesno i duševno zdravlje, ugled, čast, dostojanstvo, ime, privatnost osobnog i obiteljskog života, slobodu i drugo.

Polazeći od navedene zakonske odredbe, činjeničnih utvrđenja u postupku koji je prethodio te pravnog zaključka prvostupanjskog suda glede postojanja odgovornosti tuženika za nastalu štetu, pravilno je i po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo, zaključivši da je tuženik odgovoran tužitelju za pretrpljenu štetu.

Suprotno navodima tuženika, navedene informacije, koje su predmet ove pravne stvari, po stavu ovog suda, ne predstavljaju vrijednosne stavove autora. Naime, vrijednosni sud kao razlog za oslobođenje od odgovornosti proizlazi prije svega iz slobode medija i izražavanja opisanih u čl. 3. Zakona o medijima ("Narodne novine", broj: 59/04, 84/11 i 81/13-dalje: ZM) i čl. 38. Ustava RH no ta sloboda je ograničena slobodama i pravima drugih osoba (čl. 16. Ustava RH i čl. 3. st. 3. ZM-a). Nije dopušteno pozivanjem na tu slobodu drugim osobama nanositi štetu.

Točno je da je svatko ima pravo komentirati i iznositi svoje vrijednosne stavove o osobama, pojavama i događajima u društvu koji su predmet javnog interesa te da u tom smislu daje svoje vrijednosne sudove. Međutim, u konkretnom slučaju, predmetni članak,

kako to proizlazi iz naprijed navedenih citata, napisan je na način da se kod čitatelja stvara sumnja da je tužitelj nestručna osoba koja činjenice ne prikazuje objektivno, već iskrivljuje povijest kako bi nametnula određenu političku ideologiju, a iznošenje takvog viđenja tuženika ne predstavlja vrijednosni sud autora, jer nestručnost sama po sebi ne može predstavljati vrijednosni sud već je to činjenica, zbog čega se o njoj može govoriti samo na temelju provjerenih podataka. Pri tome valja reći da tuženik ničim ne dokazuje da je imao kakvih saznanja o postojanju takvih podataka. Posljedično navedenom, takva informacija nije dana u dobroj vjeri pa u pogledu nje nisu ispunjeni uvjeti za oslobođenje o dogovornosti.

Dio članka u kojem tuženik navodi "Da mi je Vrdoljak s ovakvim uratkom kao student došao na ispit, zamolio bih ga da dođe za mjesec dana, s naputkom" Sljedeći put dođite s pričom za koju imate dokaze, jer ovo što ste donijeli uglavnom su netočnosti i proizvoljnost. "jasno izražava njegov stav o tužitelju i o njegovim intelektualnim kapacitetima. Dakle, suprotno navodima tuženika, takovim tekstom autor ne izvještava javnost o sadržaju predmetnog dokumentarnog filma, niti daje komentar o istom, već na izrazito uvredljiv način komentira sposobnosti, znanja, stupanj kvalificiranosti i stručnosti tužitelja.

Stoga, takovim navodima, autor teksta nije iznio svoj komentar i kritički stav, jer informacije koje su predmet ove pravne stvari ili nisu vrijednosni sudovi uopće, ili ako jesu nisu dane u dobroj vjeri i njima je nanesena šteta tužitelju. Objavljene informacije objektivno su podobne za nanošenje štete koja je tužitelju u ovom slučaju i nastala, jer ga se prikazuje kao nestručnu osobu.

Objavljenim informacijama tužitelju je i prouzročena šteta, jer se osjećao loše, frustrirano, uzrujavalo ga je što ga ljudi ispituju o tome, navedeni tekst doživio je kao osobnu kritiku, a ne recenziju filma, a pri tome je prikazan kao osoba koja ne poznaje osnovne povijesne činjenice te kao redatelj koji ne radi svoj posao na stručan i temeljit način, jer se za prikupljanje informacija poslužio nestručnim i nevjerodostojnim osobama, dok mu se tuženik u tekstu obraća "s visoka "naziva ga Tonči, unatoč tome što je on osoba starija od tuženika, koja u javnosti uživa određeni ugled, čime je tužitelju povrijeđeno pravo osobnosti i to pravo na ugled i čast. Naime, tužitelj je javna osoba koja uživa veliku čast i ugled, poznata većem krugu građana, vrlo prisutan u medijima, prije svega etabliran kao glumac i nagrađivani hrvatski redatelj brojnih hrvatskih filmova.

Međutim, pri odlučivanju o visini pravične novčane naknade sud će voditi računa o težini povreda i cilju kojemu služi ta naknada ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive s njegovom naravi i društvenom svrhom.

Naknada neimovinske štete za povredu prava osobnosti u vidu povrede dostojanstva ugleda i časti samo se izuzetno priznaje i to onda kada je ta povreda izuzetno teška, tako da je kod povrijeđenog opravdano mogla izazvati osobito intenzivnu duševnu bol, a što je u ovom konkretnom predmetu slučaj. Naknada neimovinske štete ni inače nije naknada u punom smislu te riječi, već samo mogući način da se djelomično umanje nastale posljedice. Stoga je i novčanu naknadu zbog povrede prava osobnosti povredom časti i ugleda potrebno ograničiti samo na takve "izuzetno jake napade", koji prema svom intenzitetu, trajanju i prilikama sredine uzrokuju jasnu manifestiranu povredu časti i ugleda čovjekove ličnosti.

Odredbom čl. 1100. st. 1. ZOO-a propisano je da u slučaju povrede prava osobnosti sud će, ako nađe da to težina povreda i okolnosti slučaja opravdavaju, dosuditi tužitelju novčanu naknadu, nezavisno od naknade imovinske štete a i kad nje nema.

Stoga je pravilnom primjenom materijalnog prava tužitelju valjalo priznati iznos pravične novčane naknade od 30.000,00 kn.

Budući da je prvostupanjskom presudom tužitelju već dosuđen iznos od 15.000,00 kn, valjalo je tužitelju dosuditi i daljnji iznos od 15.000,00 kn, sa pripadajućim zateznim kamatama tekućim od dana podnošenja tužbe sukladno odredbi čl. 1103. ZOO-a, a prema stopi propisanoj odredbom čl. 29. st. 2. ZOO-a.

S obzirom da je pobijana presuda preinačena u pogledu visine dosuđene naknade štete, valjalo je preinačiti i odluku o parničnom trošku. Tužitelj je postupku uspio u cijelosti pa mu je stoga tuženik dužan u cijelosti naknaditi i trošak parničnog postupka (100,00%) i to od 7.525,00 kn na temelju odredbe iz čl. 154. st. 1. i čl. 155. ZPP-a te Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (" Narodne novine ", broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15; dalje: Tarife).

Stoga nisu osnovani žalbeni navodi tuženika da je uspjeh stranaka u sporu jednak pa da mu time pripada pravo na naknadu troškova predmetnog parničnog postupka u jednakom omjeru.

Iz navedenih razloga, primjenom odredbe čl. 368. st. 1. i čl. 373. toč. 3. ZPP-a, odlučeno je kao pod stavkom I. i II. izreke.

Tužitelj je u cijelosti uspio sa podnesenom žalbom pa mu je stoga priznat u cijelosti trošak sastava žalbe uvećan za PDV, a što ukupno iznosi 1.562,50 kn na temelju odredbi čl. 166. st. 2. u vezi s čl. 154. st. 1. ZPP-a te iz Tbr. 10. toč. 1. Tarife. Tužitelju nije priznat trošak sudske pristojbe na žalbu jer nije dokazao da je taj trošak nastao, pa je odlučeno kao pod stavkom III. izreke.

U Zagrebu 16. siječnja 2018.

Za točnost opravka ovlašteni službenik:
Marija Roginek

Sutkinja:
Vlasta Horvat Mataić, v.r.

11.2.18